

Best practice # 23

Aanbestedingsrecept voor landschappelijke inpassing

Architectendiensten N356 De centrale as

Het ontwerp voor de nieuwe provinciale weg tussen Dokkum en Nijega, de N356 en de landschappelijke inpassing hiervan werd in 2008 door de provincie Fryslân aanbesteed. De minister van VROM gaf aan dat de inpassing van deze weg 'een ultieme ontwerpogave is waarbij natuur en landschap een prominente rol spelen' omdat de weg een Nationaal Landschap doorkruist: de Noardlike Fryske Wâlden. Martin Laverman, adviesbureau ML Consulting, licht het verloop van de aanbesteding toe.

N356 Friesland. H+N+S Landschapsarchitecten / Next Architects

Naar wat voor partij was u op zoek?

“We zochten een partner die zich flexibel opstelt en dit project op een goede manier kan uitvoeren, met speciale aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. Deze nieuwe weg doorkruist een Nationaal Landschap, daar moet bewust mee worden omgegaan. Het groen moet ook echt groen blijven om versnippering van het landschap te voorkomen. Landschappelijke en architectonische kwaliteit wegen voor dit project dan ook erg zwaar.”

Wat moesten gegadigden minimaal indienen om voor deze opdracht in aanmerking te komen?

“In de aanbestedingswereld is de omzeteis vaak een bepaald percentage van de totale opdracht. Wij hebben juist een aantal marktonderzoeken uitgevoerd om te kijken wat redelijk is. De vereiste omzet is vastgesteld op gemiddeld € 350.000 over de laatste drie boekjaren. Daarnaast vroegen we gegadigden om een opgave van het in te zetten personeel. Tenslotte moest ervaring aangetoond worden met gebiedsgericht ontwerpen in samenhang met de projectomgeving, ervaring met het opstellen van een vormgevingsplan vanuit een landschapsvisie en het ontwerpen en inpassen van geluidwerende voorzieningen vanuit een landschapsvisie. Dit kon met minimaal één en maximaal drie referentieprojecten, waarbij een minimale opdrachtsom van € 75.000 per project gold.”

Hoe heeft u het aantal gegadigden teruggebracht naar vijf?

“De acht aanmeldingen wilden we terugbrengen door referentieprojecten te beoordelen. Architecten hebben vaak kleinere referentieprojecten. Daarom hebben we de verschillende deelaspecten van dit project opgesplitst en daar losse selectiecriteria van gemaakt in plaats van

grote, allesomvattende projecten te vragen. De referentieprojecten mochten maximaal zeven jaar oud zijn en moesten betrekking hebben op het ontwerpen en inpassen van infrastructuur in landelijk gebied. Ervaring moest worden aangetoond met stedenbouwkundige ontwerpen, het opstellen van een verlichtingsplan, het opstellen van een beplantingsplan en het opstellen van vormgevingseisen voor vraagspecificaties in *engineer & construct* contractvormen. Per criterium mochten maximaal vijf referenties worden ingediend. De referenties mochten voor meerdere criteria ingediend worden; punten werden toegekend op basis van het aantal ingediende referenties per criterium.”

De leidraad spreekt over ‘het vertrouwelijk behandelen van vragen.’ Wat beoogde u hier mee?

“Inschrijvers konden expliciet aangegeven of een gestelde vraag vertrouwelijk moest worden behandeld. Dergelijke vragen kwamen niet in de nota van inlichtingen, maar werden persoonlijk beantwoord. Deze mogelijkheid had betrekking op concurrentiegevoelige informatie, zoals de vraag of een innovatieve oplossing toegepast mocht worden. Zo daag je partijen uit om scherper te worden, om na te denken. Sommige deelnemers lezen slordig en liften mee op vragen van deelnemers die de leidraad wel minutieus hebben doorgenomen.”

Hoe is de economisch meest voordelige inschrijving vastgesteld?

“De inschrijvers werd gevraagd om een visie op drie cases te geven; wij zagen deze cases als representatieve onderdelen van het tracé. De visies zijn beoordeeld door een voormalig adviseur van Atelier Rijksbouwmeester, een architect, een *art director*, de directeur van welstands- en monumentenzorg Groningen en twee adviseurs voor het landschap- en wegontwerp. Per case is de visie op architectuur (60%), functionaliteit (20%) en duurzaamheid (20%) beoordeeld. De scores, rapportcijfers, werden door de beoordelingscommissie in gezamenlijk overleg vastgesteld. Vervolgens zijn de scores op kwaliteit bij de notaris vastgelegd en is de envelop met de honorariumopgave geopend. De totaalscore op kwaliteit is vermenigvuldigd met € 300.000 en van de honorariumopgave afgetrokken. Deze opgave bestond uit een staat van tarieven van sleutelfunctionarissen vermenigvuldigd met een vooraf bepaald aantal uren, dat niet uitputtend is voor het gehele project. De inschrijvers vonden het ontzettend leuk dat ze voornamelijk op kwaliteit werden beoordeeld. Om extreem hoge honorariumopgaven te voorkomen zijn maximum uurtarieven vastgesteld.

De envelop met het plan van aanpak voor het hele project en een schetsontwerp in de vorm van een ruimtelijk vergezicht werd pas na vaststelling van de economisch meest voordelige inschrijving geopend en telde niet mee bij de beoordeling. De inschrijvers kregen € 25.000 onkostenvergoeding, met uitzondering van de partij aan wie de opdracht is gegund. Als je partijen vraagt een kwalitatief goede inschrijving te leveren moet daar iets tegenover staan. Bij de voorselectie neem je een kijkje in de keuken, in de gunningsfase krijg je een hapje smaak. De winnaar moet het ideale gerecht opdienen volgens de menukaart. Als je luxe hapjes wilt, moet de vergoeding daar op afgesteld worden. De combinatie H+N+S Landschapsarchitecten / Next Architects scoorde erg hoog op kwaliteit en vroeg het op een na hoogste honorarium. Doordat de nadruk op kwaliteit lag werd de opdracht aan deze combinatie gegund, waarna het plan van aanpak als annex bij de getekende overeenkomst werd opgenomen.”

Heeft u het gunningsbesluit toegelicht?

“We wilden graag het gesprek aangaan om onze keuze te mondeling te motiveren in plaats van op schrift. Nog tijdens de Alcatel-termijn hebben we de afgewezen partijen persoonlijk toegelicht waarom de opdracht niet aan hen was gegund. Inschrijvers ervoeren dit als zeer positief en verhelderend.”

Hoe kijkt u op de procedure terug?

“Achteraf ben ik zeer tevreden. De partij aan wie de opdracht is gegund voldoet aan de wensen van de opdrachtgever: het is een anticiperende, flexibele partij. Voor het inkopen van diensten is het sterk aan te bevelen een kwaliteit-prijs verhouding van tenminste 80%-20% te hanteren. Het beoordelen van cases is erg daarbij erg prettig.”

Europese niet-openbare aanbesteding architectendiensten De Centrale As N356

Opdrachtgever: Provincie Fryslân

Adviseur: ML Consulting BV

Gunning: Combinatie H+N+S Landschapsarchitecten / Next Architects, 2008

April 2011

Informatie

Het [Steunpunt Architectenopdrachten & Ontwerpwedstrijden](#) van [Architectuur Lokaal](#) is de onafhankelijke, niet-commerciële helpdesk voor uitschrijvers van aanbestedingen en prijsvragen in Nederland.

Het Steunpunt draagt bij aan professionalisering van het opdrachtgeverschap en aan een gezonde bouwcultuur in Nederland.

Om opdrachtgevers behulpzaam te zijn bij het opstellen van een goede (Europese) aanbestedingsprocedure voor architectuuropdrachten is [KOMPAS](#) ontwikkeld, een digitale, kosteloze standaard die voor alle partijen de nodige vereenvoudiging en transparantie biedt.

De digitale statistiekmodule [SESAM](#) biedt inzicht in de praktijk van het aanbesteden in Nederland.